

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3To/5/2013
Identifikačné číslo spisu:	9511100092
Dátum vydania rozhodnutia:	23.10.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:9511100092.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Milana Lipovského a JUDr. Aleny Šiškovéj v trestnej veci obžalovaného MUDr. S. D. pre pokračovací zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona prerokoval na verejnom zasadnutí 23. októbra 2013 v Bratislave odvolanie obžalovaného MUDr. S. D. a odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 22. apríla 2013, sp. zn. PK-2T 8/2012, a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolania prokurátora a obžalovaného MUDr. S. D. sa z a m i e t a j ú .

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 22. apríla 2013, sp. zn. PK-2T 8/2012, bol obžalovaný MUDr. S. D. uznaný za vinného z pokračovacieho zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona na skutkovom základe, že

1/ dňa 2. augusta 2010 v presne nezistenom čase v Obvodnom zdravotnom stredisku v obci Holice, okr. Dunajská Streda, v priestoroch svojej ambulancie napravo vedľa miestnosti s označením dverí č. 11, v postavení všeobecného lekára pre dospelých prijal od svojej pacientky Q. H., rod. G. finančnú hotovosť vo výške 5 € za to, že na žiadosť tejto pacientky, ktorá v tom čase netrpela ochorením a hľadala si zamestnanie, jej vystavil fiktívne potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti,

2/ dňa 27. augusta 2010 v čase okolo 9.20 hod. v Obvodnom zdravotnom stredisku v obci Holice, okr. Dunajská Streda, v priestoroch svojej ambulancie napravo vedľa miestnosti s označením dverí č. 11, v postavení všeobecného lekára pre dospelých počas ošetrovania pacienta F. K. po vyriešení slov: „Nejaké sprievodné si nedoniesol?“ vzal od tohto pacienta bankovku v hodnote 5 € za to, že na jeho žiadosť mu predĺžil dočasnú práceneschopnosť trvajúcu od 18. augusta 2010,

3/ dňa 27. augusta 2010 v čase okolo 12.10 hod. v Obvodnom zdravotnom stredisku v obci Holice, okr. Dunajská Streda, v priestoroch svojej ambulancie napravo vedľa miestnosti s označením dverí č. 11, v postavení všeobecného lekára pre dospelých prijal od svojej pacientky Q. H., rod. G., ktorá v tom čase

netrpela ochorením, bielu obálku s finančnou hotovosťou 5 € za to, že jej predĺžil dočasnú práceneschopnosť trvajúcu od 2. augusta 2010 do doby, kým si nájde prácu,

4/ dňa 16. septembra 2010 v čase okolo 12.05 hod. v Obvodnom zdravotnom stredisku v obci Holice, okr. Dunajská Streda, v priestoroch svojej ambulancie napravo vedľa miestnosti s označením dverí č. 11, v postavení všeobecného lekára pre dospelých prijal od svojho pacienta Ing. N. K. bielu obálku s finančnou hotovosťou 10 € za to, že na žiadosť tohto pacienta, ktorý v tom čase netrpel ochorením, mu vystavil fiktívne potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti,

5/ dňa 23. septembra 2010 v čase okolo 8.58 hod. v Obvodnom zdravotnom stredisku v obci Holice, okr. Dunajská Streda, v priestoroch svojej ambulancie napravo vedľa miestnosti s označením dverí č. 11, v postavení všeobecného lekára pre dospelých počas ošetrenia v tom čase práceneschopného pacienta F. K. vzal od tohto pacienta bankovku v hodnote 5 € za to, že na jeho žiadosť mu o ďalšiu dobu predĺžil dočasnú práceneschopnosť,

6/ dňa 24. septembra 2010 v čase okolo 11.20 hod. v Obvodnom zdravotnom stredisku v obci Holice, okr. Dunajská Streda, v priestoroch svojej ambulancie napravo vedľa miestnosti s označením dverí č. 11, v postavení všeobecného lekára pre dospelých počas ošetrenia pacientky Q. H., rod. G. prijal od tejto pacientky bielu obálku s finančnou hotovosťou 5 € za to, že jej predĺžil dočasnú práceneschopnosť trvajúcu od 2. augusta 2010 do konca mesiaca september 2010,

7/ dňa 8. októbra 2010 v čase okolo 11.39 hod. v Obvodnom zdravotnom stredisku v obci Holice, okr. Dunajská Streda, v priestoroch svojej ambulancie napravo vedľa miestnosti s označením dverí č. 11, v postavení všeobecného lekára pre dospelých počas ošetrenia pacientky A. J. prijal od tejto pacientky obálku s finančnou hotovosťou 5 € za to, že jej o dva týždne predĺžil dočasnú práceneschopnosť trvajúcu od 27. augusta 2010,

8/ dňa 13. októbra 2010 v čase okolo 10.30 hod. v Obvodnom zdravotnom stredisku v obci Holice, okr. Dunajská Streda, v priestoroch svojej ambulancie napravo vedľa miestnosti s označením dverí č. 11, v postavení všeobecného lekára pre dospelých počas ošetrenia pacienta F. K. prijal od tohto práceneschopného pacienta ponuku na poskytnutie finančnej hotovosti v nešpecifikovanej sume za to, že do konca mesiaca október 2010 mu bezdôvodne predĺži dočasnú práceneschopnosť.

Za to bol obžalovanému MUDr. D. uložený podľa § 329 odsek 1 Trestného zákona s prihliadnutím na § 38 odsek 2 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky;

podľa § 51 odsek 1 Trestného zákona, za podmienok uvedených v § 49 odsek 1 písmeno a/ Trestného zákona, mu bol výkon trestu odňatia slobody podmienenečne odložený a zároveň uložený probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe;

podľa § 51 odsek 2 Trestného zákona bola pri určení probačného dohľadu ustanovená skúšobná doba na 4 (štyri) roky;

podľa § 51 odsek 2, odsek 4 písmeno g/ Trestného zákona mu súd prikázal podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediálnym úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu;

podľa § 56 odsek 1 Trestného zákona bol obžalovanému uložený aj peňažný trest vo výške 3 000 € (slovom tritisíc eur);

podľa § 57 odsek 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, bol mu uložený náhradný trest odňatia slobody v trvaní 6 (šesť) mesiacov;

podľa § 61 odsek 1, odsek 2 Trestného zákona bol obžalovanému uložený i trest zákazu činnosti

spočívajúci v zákaze vykonávať povolanie lekára na dobu 2 (dvoch) rokov.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obžalovaný MUDr. S. D..

V písomných dôvodoch odvolania prokurátor uviedol, že súhlasí s uznaním viny obžalovaného, ale namieta výrok o treste, a to konkrétne uloženie trestu odňatia slobody na dolnej hranici trestnej sadzby s podmieneným odkladom jeho výkonu s probačným dohľadom na skúšobnú dobu 4 roky. S ďalšími uloženými trestami vyjadril súhlas. Uviedol, že obžalovaný spáchal v krátkom čase (od 2. augusta 2010 do 13. októbra 2010) 8 útokov pokračovacieho zločinu, pričom nezistil žiadne poľahčujúce okolnosti. Zdôraznil, že predchádzajúce odsúdenie obžalovaného za taký istý zločin bolo síce amnestované s účinkami zahľadania, ale svedčí to o osobe obžalovaného, že napriek odsúdeniu pokračoval v páchaní trestnej činnosti.

S poukazom na tieto skutočnosti považuje výrok o treste napadnutého rozsudku v časti, kde došlo k uloženiu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom na skúšobnú dobu pri dolnej hranici trestnej sadzby, za nezákonný, nezodpovedajúci zásade individualizácie, a preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. d/, písm. e/ Trestného poriadku zrušil a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám rozhodol rozsudkom, ktorým obžalovanému MUDr. D. uloží nepodmienečný trest odňatia slobody v strede zákonnej trestnej sadzby, a to najmenej 5 rokov, so zaradením pre výkon tohto trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a ostatné tresty uloží tak, ako je uvedené v napadnutom rozsudku.

V písomne podanom odvolaní obžalovaný MUDr. D., prostredníctvom svojej obhajkyne, vyslovil presvedčenie, že z výsledkov vykonaného dokazovania nevyplýva jednoznačný záver, že obžalovaný sa pokračujúcim konaním v bodoch 1/ až 8/ dopustil zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona.

Na naplnenie skutkovej podstaty žalovaného zločinu je nevyhnutné preukázať vzťah medzi úplatkom a činnosťou, ktorá patrí do oblasti obstarávania vecí všeobecného záujmu.

Z vykonaného dokazovania je, podľa mienky obžalovaného, zrejmé, že jednotliví pacienti - svedkovia navštívili obžalovaného ako obvodného lekára, predložili mu odborné potvrdenia z odborných vyšetrení inými lekármi, na základe ktorých usúdil, že vystavenie práceneschopnosti je v súlade s ich zdravotným stavom. Obžalovaný od svedkov úplatok nežiadal a ani si ho nenechal sľúbiť.

Ďalšou odvolacou námietkou obžalovaného je spôsob získania dôkazu z obrazovo zvukových záznamov, ktorým bolo hrubo zasiahnuté aj do povinnosti obžalovaného, ktorou je lekárska mlčanlivosť o zdravotnom stave pacientov a z ktorých naviac nevyplýva, že by obžalovaný žiadal, prijal, alebo si dal sľúbiť úplatok.

V prípade, že by odvolací súd mal aj napriek uvedenému, vinu obžalovaného za preukázanú, úvahy prokurátora v podanom odvolaní považuje za nezákonné a nesprávne a nevidí dôvod pre ukladanie nepodmienečného trestu odňatia slobody.

V osobe obžalovaného sa jedná o lekára doposiaľ súdne netrestaného, ktorý konaním, ak by mu bol skutok preukázaný, nespôsobil žiadnu závažnejšiu ujmu na zdraví pacientov, ani pre spoločnosť.

Prokurátor sa na jednej strane odvolaním dožaduje uloženia nepodmienečného trestu pre obžalovaného, ale nestíha páchatel'ov, ktorí úplatky mali poskytovať, čo možno hodnotiť ako porušenie povinností prokurátora stíhať všetky trestné činy, o ktorých sa dozvedel.

Na záver odvolania obžalovaný uviedol, že úvahy o treste v písomných dôvodoch odvolania sú iba reakciou na odvolanie prokurátora, pretože trvá na tom, že žalovanej trestnej činnosti sa nedopustil.

Na základe podaných odvolaní, odvolací súd primárne skúmal, či nie sú dané podmienky pre niektoré z rozhodnutí uvedených v ustanovení § 316 Trestného poriadku a keďže zistil, že nie sú dané, podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, odvolací súd prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Aj napriek skutočnosti, že obžalovaný MUDr. D. na hlavnom pojednávaní formou vyhlásenia, že je nevinný, ináč odmietol vypovedať, a v priebehu odvolacieho konania spáchanie žalovanej trestnej činnosti popieral, jeho vinu mal na základe vykonaného dokazovania nad akúkoľvek pochybnosť preukázanú aj odvolací súd.

Vychádzal z výpovedí obžalovaného, ktorý sa čiastočne k spáchaniu žalovaného zločinu priznal, z výpovedí vypočutých svedkov a z obsahu obrazovo zvukových záznamov.

Odvolaciu námietku obžalovaného, že k priznaniu sa bol nahovorený obhajcom a vyšetrovateľom a bol k nemu viac menej prinútený, nemohol akceptovať ani odvolací súd. Súd prvého stupňa sa obhajobou obžalovaného v tomto smere zaoberal veľmi dôsledne a na strane 5 rozsudku podrobne vysvetlil, prečo výpoveď obžalovaného z prípravného konania, v ktorej sa čiastočne k spáchaniu skutkov priznal považoval za vierohodnú a získanú zákonným spôsobom. Odvolací súd sa s argumentáciou prvostupňového súdu stotožnil a tiež považoval obhajobné tvrdenia obžalovaného v ďalších štádiách konania za účelové.

Námietka obžalovaného, že spôsob získania obrazovo zvukových záznamov je nezákonný, pretože sa ním hrubo zasiahlo do povinnosti obžalovaného ako lekára zachovávať mlčanlivosť o zdravotnom stave pacientov, taktiež neobstoí. Odvolací súd podobne ako prvostupňový súd zistil, že obrazovo zvukové záznamy boli získané zákonným spôsobom, na základe príkazov vydaných príslušným sudcom. Vykonaním tohto vecného dôkazu jeho prehratím na hlavnom pojednávaní nebolo porušené právo pacientov na zachovanie mlčanlivosti o ich zdravotnom stave.

Výpoveďami vypočutých svedkov bola vyvrátená aj obhajoba obžalovaného, že pacientov uznal, resp. im predložil práceneschopnosť na základe ich zlého zdravotného stavu, ktorý bol objektivizovaný odbornými vyšetreniami a správami aj iných lekárov (napr. svedkyňa H. - nemala zdravotné problémy, nebola chorá, myslela si, že ju lekár vypíše, keď mu niečo dá, svedok K. - nemal zdravotné problémy, nechcel platiť zdravotné odvody a pod.).

Dôkazy boli v konaní získané a vykonané zákonným spôsobom a na ich základe mohol aj odvolací súd nad akúkoľvek pochybnosť konštatovať, že bolo preukázané, že obžalovaný prijal (napr. Q. H. 2. augusta, 27. augusta, 24. septembra), žiadal (napr. F. K. 27. augusta), alebo si nechal sľúbiť (svedok K. - obrazovo zvukový záznam z 13. októbra) úplatok v súvislosti s jeho rozhodovacou činnosťou všeobecného lekára o uznaní a dĺžke dočasnej práceneschopnosti pacientov.

Znak skutkovej podstaty žalovaného zločinu „obstarávanie vecí všeobecného záujmu“ súd prvého stupňa jasne a dostatočne zdôvodnil na strane 13 rozsudku, preto odvolací súd v tomto smere odkazuje na dôvody napadnutého rozsudku.

Správami Sociálnej poisťovne mal aj odvolací súd nad akúkoľvek pochybnosť preukázané, že v súvislosti s rozhodovaním obžalovaného ako ošetrojúceho lekára o uznaní a dĺžke trvania dočasnej práceneschopnosti pacientov - svedkov bola z prostriedkov nemocenského poistenia neoprávnene vyplatená suma 3 142,20 €.

Výrok o vine rozsudku súdu prvého stupňa je zákonný a správny, obžalovaný konaním ustáleným v bodoch 1/ až 8/ rozsudku naplnil po subjektívnej i objektívnej stránke skutkovú podstatu žalovaného pokračovacieho zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona.

Na základe odvolania prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky odvolací súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť uloženého trestu a dospel k názoru, že jeho odvolanie je nedôvodné.

Súd prvého stupňa dôsledne zvážil všetky kritéria významné pre voľbu druhu a výmery trestu. Správne konštatoval, že na strane obžalovaného neboli zistené žiadne pritŕažujúce, ale ani poľahčujúce okolnosti. Je síce pravda, že obžalovaný sa blíži k veku 60 rokov a viedol usporiadaný život, neboli zistené negatívne poznatky o jeho povesti v mieste bydliska, je ženatý, avšak túto skutočnosť prvostupňový súd správne vyhodnotil tak, že ju nemožno považovať za poľahčujúcu okolnosť, a to preto že obžalovaný sa už do rozporu so zákonom dostal. Na druhej strane jeho predchádzajúce odsúdenie nebolo možné posúdiť ani ako pritŕažujúcu okolnosť, vzhľadom na účinky zahľadania tohto odsúdenia. Odvolací súd akceptuje tvrdenie obhajoby, že neprimerane tvrdý uložený trest pre páchatel'a neznamená jeho nápravu, ale naopak len represiu. V prípade obžalovaného MUDr. D. odvolací súd dospel k záveru, že aj trest nespojený s obmedzením jeho osobnej slobody s probačným dohľadom s pomerne dlhou skúšobnou dobou, bude pre obžalovaného dostatočnou výstrahou, aby sa v budúcnosti akejkoľvek protiprávnej činnosti vyvaroval, pretože v opačnom prípade by trest musel vykonať. V súvislosti s uložením tohto druhu trestu súd v súlade so zákonom obžalovanému uložil obligatórne povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku, alebo inému výchovnému programu smerujúcemu k tomu, aby obžalovaný viedol riadny spôsob života.

Výrok o uloženom peňažnom treste taktiež zodpovedá zákonu, vzhľadom na skutočnosť, že obžalovaný úmyselnou trestnou činnosťou získal majetkový prospech a s prihliadnutím na majetkové pomery obžalovaného takýto trest odvolací súd považuje za primeraný.

Účel trestu splní podľa názoru odvolacieho súdu aj fakt, že obžalovanému bol popri podmiennečnom treste odňatia slobody s probačným dohľadom a peňažnom treste uložený aj trest zákazu činnosti vykonávať povolanie lekára, pretože práve v súvislosti s činnosťou lekára sa obžalovaný dopustil trestnej činnosti.

S poukazom na tieto dôvody odvolací súd považoval rozsudok súdu prvého stupňa za zákonný a správny vo všetkých jeho výrokoch, podané odvolania považoval za nedôvodné a ako také ich postupom podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.